

Personeelspensioenfonds

We starten om 10.00 uur.

Video en microfoon staan standaard uit.

Digitale Bijeenkomst PPF-APG

December 2024

Digitale bijeenkomst 10 december 2024

Mededelingen vooraf

- Deze bijeenkomst wordt opgenomen. De opname en slides komt op de website van PPF-APG te staan om terug te kijken.
- Vragen kunnen in de chat gesteld worden.

Bestuur

Emile Toes

Pieter Kasse

Tinka den Arend

Wim van Manen

Lieke van der
Horst

Loes Frehen

Evelien Sangers

Dominique
Busch

Pim Lausberg

Ellen den Boer

Verantwoordingsorgaan

Anouk Paulissen

Natasja de
Weijer

Regina
Schoutsen

Arjan de Zeeuw

Caroline Bruls

Douwe Swierstra

Anna Szymkiewicz

Raad van Toezicht

Annemiek
Vollenbroek

Dick Vis

Ronald Heijn

Deelnemer bijeenkomst 10 december

1. Agenda

1. Agenda / gestelde vragen
2. Financiële situatie fonds en toeslag 2024
3. Waar staan we met de WTP?
4. Veel gestelde vragen gepensioneerden WTP
5. Transitieoverzicht
6. Verkiezingen
7. Afsluiting

1. Gestelde vragen

Onderwerp	Aantal	Waar behandeld
Stabiliteit van de uitkering	4	Bijeenkomst
Ontwikkeling van de uitkering	3	Bijeenkomst
Gemiste indexatie	2	Bijeenkomst
Voorlopig vs definitief	2	Bijeenkomst
Invaren	2	Bijeenkomst
Nabestaandenpensioen	2	Bijeenkomst
Toekomst van het fonds	1	Individueel
Salarisstijging	1	Individueel
Kosten overgang nieuwe stelsel	1	Individueel
Instemming	1	Individueel
Wijziging naar WTP	1	Individueel
Sociale partners / slapers / communicatie	1	Individueel
Rekenrente	1	Individueel

1. Eerdere bijeenkomsten

Datum	Onderwerp
21 september 2023	Webinar van Sociale partners en PPF-APG. Proces van contractkeuze, transitiedatum, transitiedoelen en invaren.
14 december 2023	Financiële positie, toeslag, effecten WTP slaper, actieven en gepensioneerden, verdeling buffer en dekkingsgraadbescherming tot 2025.
29 mei 2024	(doelen bij) Invaren, voorbeeld berekeningen bij invaren en de (stabiliteit van) de uitkering vanaf 2025.

Te vinden op de website (opname + presentatie).

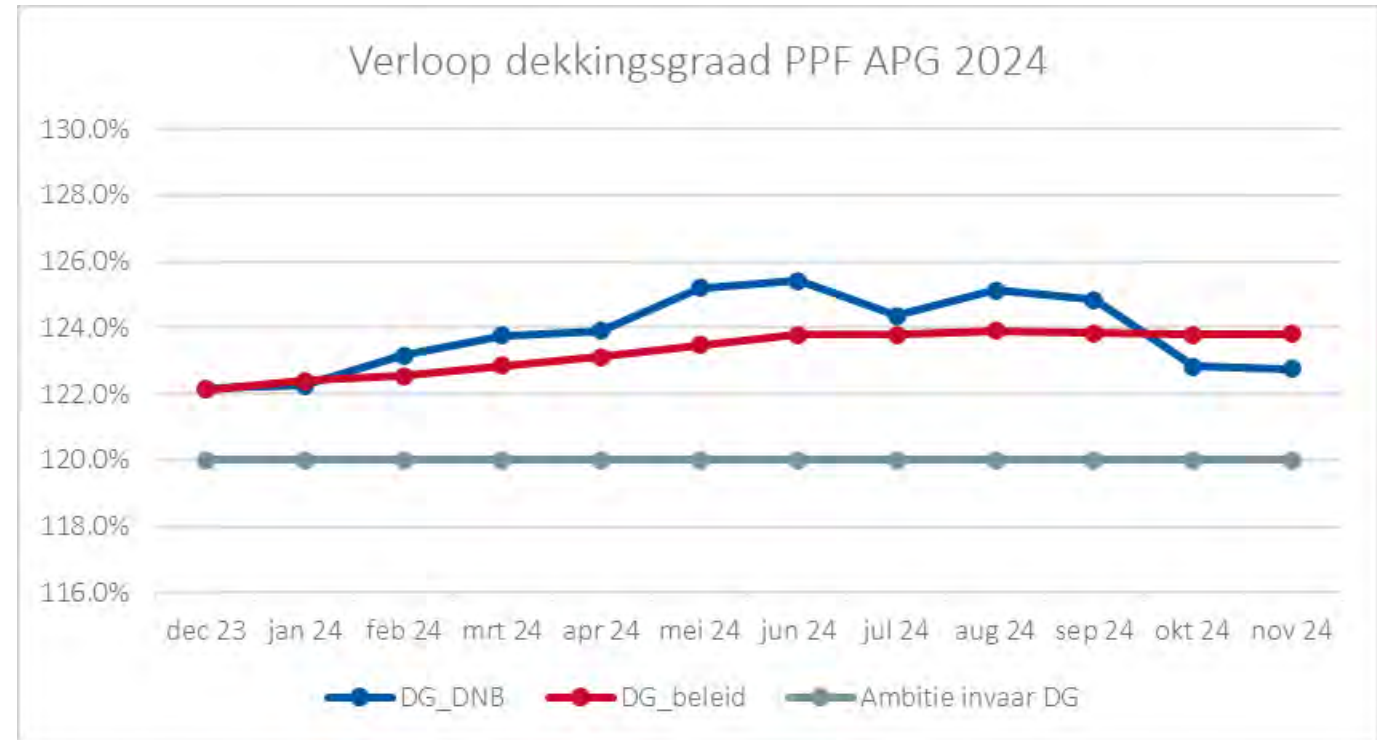
[Bijeenkomsten | PPF-APG](#)

Pieter Kasse

2. Financiële situatie fonds en toeslag 2024

2. Financiële situatie van het fonds

- Dekkingsgraad per 5 december is 123,4%.
- Year-To-Date rendement is +10,2% incl. renteafdekking.
- Vermogen per eind november is 1,643 miljard.
- Ambitie was een dekkingsgraad boven 120%. Dit lijkt eind dit jaar ook te lukken mede dankzij de dekkingsgraadbescherming.

2. Gedeeltelijke indexatie mogelijk

- Over 2024 zullen de opgebouwde aanspraken en uitkeringen geïndexeerd worden, voorafgaande het invaren naar de nieuwe pensioenregeling.
- Uw uitkering wordt met **1,82%** verhoogd
- De beleidsdekkingsgraad per het peilmoment van ultimo september is 123,8%. Om volledige toeslag te kunnen verlenen moet de dekkingsgraad 141,0% zijn.
- De indexatie ambitie (de prijsindex) is 3,5%. We kunnen dus een *gedeeltelijke* indexatie geven.
- Omdat we niet volledig kunnen indexeren, stijgt de indexatie achterstand naar 16,04%.

	PPF- APG	PFZW	PMT	Bpf BOUW	PME	ABP
Indexatie	1,82%	0%	0%	0,75%	0,3%	1,84%
Deelnemers	8 duizend	2,9 miljoen	1,3 miljoen	750 duizend	600 duizend	3,1 miljoen

Jaar	Looninflatie	Prijsinflatie	Toegekende toeslag over het jaar (actief)	Toegekende toeslag over het jaar (Pensioengerechtigd)
2024	4,75%	3,5%	2,49%	1,82%
2023	5,0%	0,2%	1,50%	1,50%
2022	2,8%	14,5%	10,00%	10,00%
2021	1,5%	2,7%	2,70%	2,70%

Tinka den Arend

3. Waar staan we met de WTP?

3. Waar staan we met de WTP?

1. Het fonds heeft besloten om in te varen per 1 januari 2025.

2. Essentieel voor dit besluit is: Kunnen, mogen en willen we invaren?
  - a. *Kunnen*: APG heeft een go afgegeven voor een beheerste en zorgvuldige implementatie.
  - b. *Mogen*: Het fonds heeft 2 weken geleden goedkeuring van DNB gekregen.
  - c. *Willen*: De dekkingsgraad staat er nog steeds goed voor (>120%). Het VO heeft ook de laatste doorrekeningen van de transitie-effecten als evenwichtig beoordeeld en de RvT heeft goedkeuring verleend aan de go.
  - d. Het bestuur heeft besloten dat we kunnen, mogen en willen invaren.

3. Waarom is invaren evenwichtig voor gepensioneerden?

1. Alle deelnemers houden ten minste de waarde van hun opgebouwde pensioen
2. Een deel van de huidige buffer wordt verdeeld. Bij de nieuwe regels is een lagere buffer nodig doordat het fondsbeleid gericht naar leeftijd kan worden toegepast. Voor gepensioneerden betekent dit direct een hogere uitkering (in de praktijk vanaf februari, maar het werkt terug naar januari)
3. Maar belangrijker is dat de structurele regeling passend is bij de risicopreferenties en het risicodraagvlak van gepensioneerden:
  - a. In een normaal scenario houdt het verwachte pensioen de inflatie gemiddeld bij.
  - b. In de regel is het pensioen stabiel: als we invaren bij een dekkingsgraad van 120%, is de kans op een verlaging slechts 0,5%, oftewel veel lager dan in het ftk.
  - c. Bij slecht en goed weer kan het aanvullende pensioen echter wel meer fluctueren dan in het ftk (-4 tot +20% de komende 10 jaar, verwachting +10%). Als er een verlaging nodig is, dan kan de omvang van de verlaging groter zijn (-6%)
4. Een en ander is ook cijfermatig uitgewerkt in het implementatieplan op onze website.

Tinka den Arend en Pieter Kasse

4. WTP: meest gestelde vragen

4. Invaarregels en gemiste indexatie

- *Waarom bij invaren niet volledig de gemiste indexatie inhalen? Er is toch genoeg vermogen? / Kunnen de gehanteerde invaarregels worden toegelicht? / Of ik bij het invaren op onderdelen wordt 'gematst' dan wel 'tekort gedaan' is mij niet duidelijk. / Waarom geen prijscompensatie! Er is toch genoeg vermogen?*
- De maximale indexatieachterstand verschilt per leeftijd: 4-16%
- Bij een dekkinggraad rond 120%, kan circa 20% van de achterstand direct gecompenseerd worden bij invaren
- Onder de bestaande regels (FTK) kan pas inhaalindexatie gegeven worden vanaf een dekkinggraad van 141%. Om 20% van de gemiste indexatie in te halen, moet de dekkinggraad circa 155% zijn.

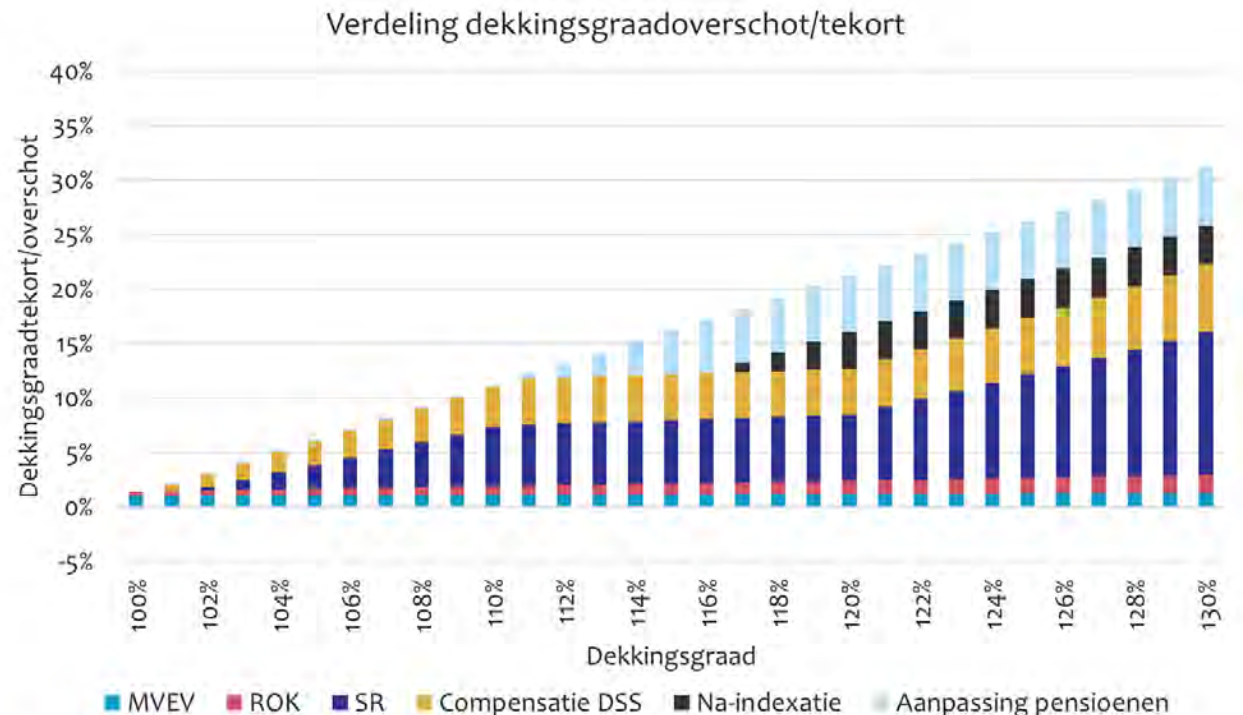
4. Invaarregels en gemiste indexatie

- *Waarom bij invaren niet volledig de gemiste indexatie inhalen? Er is toch genoeg vermogen? / Kunnen de gehanteerde invaarregels worden toegelicht? / Of ik bij het invaren op onderdelen wordt 'gematst' dan wel 'tekort gedaan' is mij niet duidelijk. / Waarom geen prijscompensatie! Er is toch genoeg vermogen?*

Doelen bij invaren

1. Ten minste gelijke uitkering
2. Ten minste gelijk verwacht pensioen (OP)
3. Compensatie doorsneepremie
4. Voorkomen toekomstige verlaging
5. Voorkomen grote vermogensschokken
6. Verhoging pensioenen
7. Inhaalindexatie

Uitkomsten getoetst op evenwichtigheid

4. Ontwikkeling van de uitkering

- ***Wat zijn de consequenties en risico's op de lange termijn? / Wordt de inflatie ieder jaar aangepast op de pensioenen of zijn er voorwaarden? / Waarom zo extreem (onnodig) risicomijdend? Hoe is de lifecycle (blootstelling gepensioneerden aan returnportefeuille)?***
- Ook na pensionering wordt er belegd. Ons streven is om een waardevast pensioen te bewerkstelligen. Pensioengerechtigden zitten voor ongeveer 50% in zakelijke waarden. Onze berekeningen laten zien dat we hiermee gemiddeld genomen, de inflatie bij kunnen houden. Maar er is geen jaar op jaar koppeling meer aan inflatie.

4. Stabiliteit van uitkering

- *Hoe wisselend is de markt van invloed op de hoogte van mijn pensioen? / Gaat mijn uitkering nu elk jaar wijzigen?*

Rendement

- Volledige bescherming renteschokken (100% beschermingsrendement)
- Wel beleggingsrisico voor lange termijn koopkrachtbehoud (47% overrendement)

Spreads

- Stabieler uitkering door spreiden schokken over 3 jaar
- Stabieler en op lange termijn stijgende uitkering
- Verkleint kans op verlaging (positieve en negatieve schokken dempen elkaar)

Solidariteitsreserve

- Beschermen uitkering (maar niet de staatrisico's)
- Bescherming langer leven
- Bescherming grote beleggingsschokken

4. Stabiliteit van uitkering

- **Hoe wisselend is de markt van invloed op de hoogte van mijn pensioen? / Gaat mijn uitkering nu elk jaar wijzigen?**

Stel u heeft een uitkering van 1020 euro bruto per maand. Uw uitkering blijft na de vaststelling de rest van het jaar gelijk. Op 1 januari wordt uw uitkering opnieuw berekend. Uw uitkering kan dan hoger of lager uitvallen. Bijvoorbeeld van 1020 naar 1009 euro per maand. Vanuit de solidariteitsreserve wordt het verschil van 11 euro dan aangevuld, mits er voldoende geld in de solidariteitsreserve zit.

Herrekening

2024												2025										
1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1020	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009

Bij de volgende herrekening blijkt dat het pensioen omhoog gaat met 25 euro. De aanvulling vanuit de solidariteitsreserve vervalt.

Herrekening

2025											2026										
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034
1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1009	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034	1034

Emile Toes

5. Transitieoverzicht

5. Transitiecommunicatie

- Het overzicht dat u ontvangen heeft, is bedoeld om u een persoonlijk beeld te geven van wat de overgang naar de Wet Toekomst Pensioen voor uw pensioen betekent.
- Er zijn 2 overzichten die u gaat ontvangen: het voorlopige overzicht dat u nu ontvangen heeft en het definitieve overzicht, dat u het tweede kwartaal 2025 gaat ontvangen.
- De dekkinggraad waarop het voorlopige overzicht gebaseerd is, is 122,1% (de dekkinggraad van eind 2023). Eind 2024 zal dit weer iets kunnen afwijken. We verwachten met een dekkinggraad van ca 120% in te kunnen varen.

5. Transitiecommunicatie

Jouw ouderdomspensioen

Verwachting van jouw pensioen in de nieuwe pensioenregeling:	€ 1 895,00 bruto per jaar
Jouw pensioen in de huidige pensioenregeling:	€ 1 743,00 bruto per jaar

Goed om te weten:

- De hoogte van jouw pensioen staat niet vast. Ook niet als je het pensioen al krijgt. Het vernieuwde pensioen gaat meer meebewegen met de economie dan in de huidige regeling. In de nieuwe regeling wordt jouw pensioen elk jaar opnieuw vastgesteld. Het verwachte pensioen kan hoger, maar ook lager uitvallen dan het bedrag dat je hierboven ziet staan.
- Ben je gescheiden voor 1 januari 2024 en heb je je pensioen verdeeld met je ex-partner? En heb je je scheiding en deze verdeling aan ons doorgegeven? Dan is het deel voor jouw ex-partner al van de bedragen afgehaald.
- Deze bedragen zijn zonder de AOW die je van de overheid krijgt. De AOW verandert niet door de nieuwe pensioenregels. Op mijnpensioenoverzicht.nl vind je jouw AOW.

- ***Waarom stijgt de uitkering (en het eventuele partnerpensioen) na invaren?***

Op pagina 2 van het overzicht vindt u bovenstaand kader. Onder de WTP worden er minder buffers aangehouden.

Bij invaren wordt een gedeelte van de huidige buffer verdeeld over verschillende potjes, waaronder uw uitkering. U krijgt een generieke verhoging van uw pensioen én een compensatie voor de gemiste toeslag tot nu toe. Dit zorgt ervoor dat uw opgebouwde pensioen stijgt. De stijging is zowel op het ouderdomspensioen als op het (eventuele) nabestaandenpensioen van toepassing.

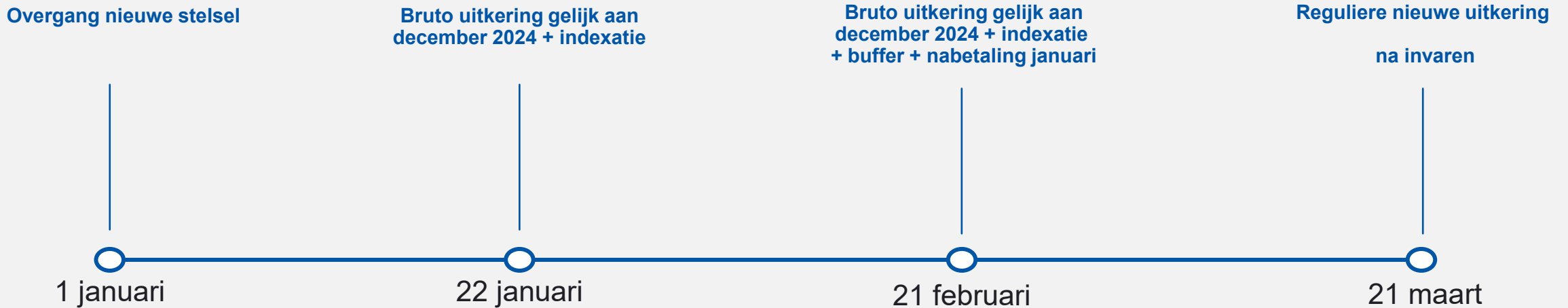
5. Transitiecommunicatie – voorlopig vs definitief

- ***Hoe voorlopig is de voorlopige vaststelling van het pensioen per 01-01-2025? Het ziet er goed uit, maar zijn de adders onder het gras gevaarlijk?***

We verwachten dat de dekkinggraad per einde van dit jaar (het rekenmoment voor de overgang) rond de 120% zal liggen.

De dekkinggraad per eind november is 122,7%; deze daalt nog ongeveer 2% door de indexatie.

De uitkeringen zullen in de eerste maanden van 2025 iets anders verlopen, namelijk:

5. Transitiecommunicatie - partnerpensioenen

- ***Wat betekenen de nieuwe regels voor pensioen voor het nabestaandenpensioen van mijn echtgenote? Zowel qua bepaling van de hoogte van de pensioenrechten als de rechten en plichten op het moment dat het nabestaandenpensioen voor mijn echtgenote ingaat. / Hoe zit het met mijn opgebouwde partnerpensioen?***
- Als u op dit moment naast uw uitkering een partnerpensioen heeft, dan blijft dit partnerpensioen in stand.
- Elk jaar als uw pensioen opnieuw vastgesteld wordt, wordt uw partnerpensioen evenredig opnieuw vastgesteld. Dus als uw uitkering 2% stijgt of daalt, dan wijzigt het partnerpensioen overeenkomstig.
- NB: Het partnerpensioen wijzigt wel voor actieve deelnemers. Hier gaan wij op 12 december op in bij de digitale bijeenkomst voor actieven en slapers.

Emile Toes

6. Verkiezingen Verantwoordingsorgaan

6. Verkiezingen Verantwoordingsorgaan

- Het Verantwoordingsorgaan van PPF-APG houdt intern toezicht op het beleid van het bestuur van het fonds.
- Zij hebben een adviserende en controlerende rol. Specifiek zien zij toe op de evenwichtige belangenafweging van het fondsbestuur, in hoeverre het vastgesteld beleid ook daadwerkelijk zo uitgevoerd wordt en beoordelen zij het jaarverslag en jaarrekening.
- Regina Schoutsen zal per 1 januari 2025 haar zetel namens gepensioneerden opgeven in het VO. Er is vanuit de vorige verkiezing geen directe opvolger aan te wijzen.
- Wij zijn derhalve opzoek naar een opvolger.
- **NB:** Indien meer dan 1 persoon zich verkiesbaar stelt, volgen verkiezingen.
- Houd de website in de gaten. Hier zullen wij in januari een oproep plaatsen.

Bijeenkomst 10 december 2024

Slotwoord

- U krijgt u een evaluatie formulier digitaal toegestuurd. Wij lezen alle feedback die we krijgen en gebruiken dit om steeds verder te verbeteren. Wilt u ons helpen door dit formulier in te vullen?
- De presentatie (slides en opname) komt op de website van PPF APG.

”

Dank voor de aandacht!

Emile Toes

Pieter Kasse

Tinka den Arend